

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Právní úprava dědění ze závěti v Keni

Autorka: Lenka Karhanová

Vedoucí: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Lenky Karhanové pojednává o právní úpravě dědění ze závěti v Keni. Jde tedy na první pohled o téma v kontextu jiných diplomových prací ojedinělé. Autorka zaměřuje svoji pozornost v podstatě čistě jen na zvolenou zahraniční úpravu. K jistým srovnáním byla až v závěrečné části zpracování přesvědčena vedoucím práce, nicméně jen v omezeném rozsahu a jen tam, kde je takové srovnání přínosné.

Předložený text tedy detailně seznamuje s jednotlivými atributy dědění ze závěti v keňském právu. Čtenář kromě nepřehledného množství nových informací získává i zcela nový pohled na dědické právo. Přestože je české i keňské právo založeno logicky na stejných základech, je zajímavé sledovat, jak jsou v keňské úpravě některé prvky testamentárního práva na rozdíl od české úpravy samozřejmě (např. podmíněná či sdílená závěť) nebo na které náležitosti a okolnosti pořízení závěti se v kontrastu s tuzemskou úpravou klade důraz (například vliv klamavosti představ na platnost závěti, vliv uzavření manželství na její trvání atd. atd.). Autorka hned úvodní kapitolou boří představu jednotnosti dědického práva. Kdokoliv uvyklý schémátům kontinentální právní kultury sekulárního státu si s překvapením uvědomuje, že dědické právo nemusí být jednotné pro všechny občany téhož státu. Historickým výkladem zdůrazňuje diplomantka základní odlišnosti keňského a českého práva. Vhodným způsobem tak čtenáře připravuje na navazující výklad, kde se postupně vypořádává s jednotlivými aspekty keňského závětního práva. Především se samotnou tvorbou závěti, jejími formami, náležitostmi atd. Značnou pozornost věnuje i důvodům neplatnosti závěti, podmínkám pro její zrušení, možnostem jejích změn, popřípadě obnovení. V nebyvalém rozsahu rozvádí problematiku výkladu poslední vůle. Ta má v keňském právu celou řadu specifíků, podnětných jistě v obecné rovině i pro výkladové postupy v právu českém.

Výklad je podán srozumitelně. Je budován od obecného ke zvláštnímu. Autorka znovu opakuje již jednou uvedené informace v minimálním rozsahu. Zvolená struktura je přehledná. Občas je pochopitelně možné najít formulační neobratnost. Někdy hledá správný výraz. Čtenář si pak není jist, jaký je přesný obsah daného výrazu, resp. k jakému tuzemskému pojmu jej přiřadit. Je však jasné, že ve většině případů je tento „nedostatek“ nutné přičíst odlišnosti úprav a nikoliv na vrub neznalosti autorky. Tak je tomu například u institutu jmenování (kap. 3.5.2) či institutu donatio mortis causa, který v českém právu není přípustný a je pojmán poněkud jinak než v právu keňském.

Formální stránka práce je na slušné úrovni. Autorka se sice nevyvarovává jistých pochybení v souhrnu se však jedná o pouze o dílčí nedostatky, které práci výrazněji neovlivňují (např. uvedené poznámky pod čarou až na další straně aj.).

Jako určitý nedostatek může být na první pohled vnímán poměrně malý rozsah použité literatury. Z té české je využita většina základních zdrojů, nicméně česká úprava je v práci řešena opravdu jen v omezeném rozsahu. Keňských zdrojů je málo. Autorka se nechává vést při výkladu především opakovaně citovanou monografií *Law of Succession*, z roku 2006.

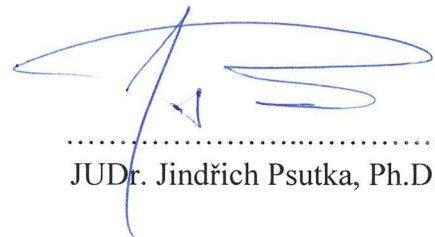
Z pozice vedoucího práce však musím konstatovat, že se diplomantka pokoušela o co možná nejrozsáhlejší vyhledání zdrojů prostřednictvím internetu, knihovnických služeb i přímými e-mailovými dotazy na keňských odborných institucích. Tato její snaha byla úspěšná jen v omezeném rozsahu a nutno sebekriticky dodat, že o mnoho úspěšnější nebyl ani vedoucí její práce. Je jisté, že užitá monografie je i v Keni jedním z nejrozsáhlejších a nejnovějších pojednání o dědickém právu. Autorka tam obsažené informace konfrontuje s řadou internetových zdrojů, ze kterých rovněž čerpá.

S ohledem na uvedené lze shrnout, že diplomová práce splňuje kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Diplomantce se podařilo velmi přehledným způsobem seznámit čtenáře s vývojem a současným stavem testamentární dědické posloupnosti v keňském právu. Obratně se jí přitom podařilo vypořádat se s většinou úskalí, které takové téma přináší. Práci proto k obhajobě doporučuji a v případě úspěšné obhajoby ji navrhuji hodnotit jako výbornou.

Otázky:

Má podle Vás keňská úprava závětního práva oproti té české nějaké výhody? V čem by se mohla česká úprava tou keňskou inspirovat?

V Plzni dne 24. května 2012

.....
JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.